

Politeia 8

St. 543a

εῖεν· ταῦτα μὲν δὴ ὡμολόγηται, ὡς Γλαύκων, τῇ μελλούσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν γυναικας, κοινοὺς δὲ παιδας εἶναι καὶ πᾶσαν παιδείαν, ὡσαύτως δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα κοινὰ ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ, βασιλέας δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγονότας ἀρίστους. ὡμολόγηται, ἔφη. [543b] καὶ μὴν καὶ τάδε συνεχωρήσαμεν, ὡς, ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες, ἄγοντες τοὺς ἀνθρώπους κατοικοῦσιν εἰς οἰκήσεις οίας προείπομεν, ἵδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἔχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι, καὶ τὰς κτήσεις, εἰ μνημονεύεις, διωμολογησάμεθά που οἴαι ἔσονται αὐτοῖς. ἀλλὰ μνημονεύω, ἔφη, ὅτι γε οὐδὲν οὐδένα ὡόμεθα δεῖν κεκτῆσθαι ὥν νῦν οἱ ἄλλοι, ὡσπερ δὲ ἀθλητάς τε πολέμου καὶ [543c] φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφὴν παρὰ τῶν ἄλλων, αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. ὁρθῶς, ἔφην, λέγεις. ἀλλ' ἄγ', ἐπειδὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν πόθεν δεῦρο ἔξετραπόμεθα, ἵνα πάλιν τὴν αὐτὴν ἴωμεν. οὐ χαλεπόν, ἔφη. σχεδὸν γάρ, καθάπερ νῦν, ὡς διεληλυθῶς περὶ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιοῦ, λέγων ὡς ἀγαθὴν μὲν τὴν τοιαύτην, οἵαν τότε διῆλθες, τιθείης πόλιν, καὶ [543d] ἄνδρα τὸν ἐκείνη ὅμοιον, καὶ ταῦτα, ὡς ἔοικας, καλλίω

St. 544a

ἔτι ἔχων εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα. ἀλλ' οὕν δὴ τὰς ἄλλας ἡμαρτημένας ἔλεγες, εἰ αὗτη ὁρθή. τῶν δὲ λοιπῶν πολιτειῶν ἔφησθα, ὡς μνημονεύω, τέτταρα εἴδη εἶναι, ὥν καὶ πέρι λόγον ἄξιον εἴη ἔχειν καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἀμαρτήματα καὶ τοὺς ἐκείνας αὐτοὺς ὁμοίους, ἵνα πάντας αὐτοὺς ἰδόντες, καὶ ὡμολογησάμενοι τὸν ἄριστον καὶ τὸν κάκιστον ἄνδρα, ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχοι· καὶ ἔμοι ἐρομένου τίνας λέγοις τὰς [544b] τέτταρας πολιτείας, ἐν τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχός τε καὶ Ἀδείμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ ἀναλαβὼν τὸν λόγον δεῦρ' ἀφίξαι. ὁρθότατα, εἶπον, ἐμνημόνευσας. πάλιν τοίνυν, ὡσπερ παλαιστής, τὴν αὐτὴν λαβὴν πάρεχε, καὶ τὸ αὐτὸν ἔμοι ἐρομένου πειρωνεύειν. ἔάνπερ, ἢν δ' ἔγώ, δύνωμαι. καὶ μήν, ἢ δ' ὅς, ἐπιθυμῶ γε καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. [544c] οὐ χαλεπῶς, ἢν δ' ἔγώ, ἀκούση. εἰσὶ γὰρ ἄς λέγω, αἴπερ καὶ ὀνόματα ἔχουσιν, ἢ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινουμένη, ἢ Κρητική τε καὶ Λακωνική αὕτη· καὶ δευτέρα καὶ δευτέρως ἐπαινουμένη, καλουμένη δ' ὀλιγαρχία, συχνῶν γέμουσα κακῶν πολιτεία· ἢ τε ταύτη διάφορος καὶ ἔφεξῆς γιγνομένη δημοκρατία, καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννίς καὶ πασῶν τούτων διαφέρουσα, τέταρτον τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα. ἢ τινα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἢτις καὶ ἐν εἴδει διαφανεῖ τινι [544d] κεῖται; δυναστεῖαι γὰρ καὶ ὧνηταὶ βασιλεῖαι καὶ τοιαῦται τινες πολιτεῖαι μεταξύ τι τούτων πού εἰσιν, εὔροι δ' ἢν τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους περὶ τοὺς βαρβάρους ἢ τοὺς Ἑλληνας. πολλαὶ γοῦν καὶ ἄτοποι, ἔφη, λέγονται. οἴσθ' οὖν, ἢν δ' ἔγώ, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἴδη τοσαῦτα ἀνάγκη τρόπων εἶναι, δσαπερ καὶ πολιτεῶν; ἢ οἵει ἐκ δρυός ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ [544e] ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἢ ἀν ὡσπερ ῥέψαντα τάλλα ἐφελκύσηται; οὐδαμῶς ἔγωγ', ἔφη, ἄλλοθεν ἢ ἐντεῦθεν. οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ τῶν ἴδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἀν εἶεν. τί μήν; τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὅμοιον διεληλύθαμεν ἥδη, δὸν ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ὁρθῶς φαμεν εἶναι.

St. 545a

[Σωκράτης]διεληλύθαμεν. ἄρ' οὕν τὸ μετὰ τοῦτο διιτέον τοὺς χείρους, τὸν φιλόνικὸν τε καὶ φιλότιμον, κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἐστῶτα πολιτείαν, καὶ ὀλιγαρχικὸν αὐτὸν καὶ δημοκρατικὸν καὶ τὸν τυραννικόν, ἵνα τὸν ἀδικώτατον ἰδόντες ἀντιθῶμεν τῷ δικαιοτάτῳ καὶ ἡμῖν τελέα ἡ σκέψις ἦ, πῶς ποτε ἡ ἄκρατος δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν τὴν ἄκρατον ἔχει εὐδαιμονίας τε πέρι τοῦ ἔχοντος καὶ ἀθλιότητος, ἵνα ἡ Θρασυμάχωπειθόμενοι διώκωμεν [545b] ἀδικίαν ἢ τῷ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ δικαιοσύνην; παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, οὕτω ποιητέον. ἄρ' οὕν, ὡσπερ ἡρξάμεθα ἐν ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἥθη ἢ ἐν τοῖς ἴδιωταις, ὡς ἐναργέστερον ὅν, καὶ νῦν οὕτω πρῶτον μὲν τὴν φιλότιμον σκεπτέον

πολιτείαν —δόνομα γάρ ούκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο· ἡ τιμοκρατίαν ἢ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον— πρὸς δὲ ταύτην τὸν τοιοῦτον ἄνδρα [545c] σκεψόμεθα, ἐπειτα δόλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα δόλιγαρχικόν, αὕθις δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες θεασόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν, τὸ δὲ τέταρτον εἰς τυραννουμένην πόλιν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες, πάλιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πειρασόμεθα περὶ ὥν προυθέμεθα ἵκανοὶ κριταὶ γενέσθαι; κατὰ λόγον γέ τοι ἄν, ἔφη, οὕτω γίγνοιτο ἡ τε θέα καὶ ἡ κρίσις. φέρε τοίνυν, ἦν δ' ἔγώ, πειρώμεθα λέγειν τίνα τρόπον τιμοκρατίᾳ γένοιτ' ἂν ἔξ ἀριστοκρατίας. ἡ τόδε μὲν ἀπλοῦν, [545d] ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται· ὁμονοοῦντος δέ, κὰν πάνυ ὀλίγον ἦ, ἀδύνατον κινηθῆναι; ἔστι γάρ οὕτω πῶς οὖν δή, εἴπον, ὡς Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἀρχοντες πρὸς ἀλλήλους τε καὶ πρὸς ἔαυτούς; ἡ βούλει, ὥσπερ Ὄμηρος, εὐχώμεθα ταῖς Μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν

ὅπως δὴ

[Σωκράτης]: [545e]

πρῶτον

[Σωκράτης]: στάσις

ἔμπεσε

Hom. II. 1.6

[Σωκράτης]: , καὶ φῶμεν αὐτὰς τραγικῶς ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχηλούσας, ὡς δὴ σπουδῆ λεγούσας, ὑψηλολογουμένας λέγειν; πῶς;

St. 546a

[Σωκράτης] ὡδέ πως. χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω συστᾶσαν· ἀλλ' ἐπεὶ γενομένω παντὶ φθορά ἔστιν, οὐδὲ ἡ τοιαύτη σύστασις τὸν ἄπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται. λύσις δὲ ἥδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἔγγειοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγειοῖς ζώοις φορὰ καὶ ἀφορίᾳ ψυχῆς τε καὶ σωμάτων γίγνονται, ὅταν περιτροπαὶ ἔκάστοις κύκλων περιφορὰς συνάπτωσι, βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίοις δὲ ἐναντίας. γένους δὲ ὑμετέρου εύγονίας τε καὶ ἀφορίας, καίπερ ὅντες σοφοί, οὓς [546b] ἡγεμόνας πόλεως ἐπαιδεύσασθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως τεύχονται, ἀλλὰ πάρεισιν αὐτοὺς καὶ γεννήσουσι παῖδας ποτε οὐ δέον. ἔστι δὲ θείω μὲν γεννητῷ περίοδος ἦν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος, ἀνθρωπείω δὲ ἐν ὡς πρώτῳ αὐξήσεις δυνάμεναι τε καὶ δυναστεύομεναι, τρεῖς ἀποστάσεις, τέτταρας δὲ ὄρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων καὶ αὔξοντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ [546c] ῥῆτὰ πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν· ὥν ἐπίτριτος πυθμὴν πεμπάδι συζυγεὶς δύο ἀρμονίας παρέχεται τρὶς αὐξηθείς, τὴν μὲν ἵσην ἴσακις, ἐκατὸν τοσαυτάκις, τὴν δὲ ἴσομήκη μὲν τῇ, προμήκη δέ, ἐκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων ῥήτῶν πεμπάδος, δεομένων ἐνὸς ἐκάστων, ἀρρήτων δὲ δυοῖν, ἐκατὸν δὲ κύβων τριάδος. σύμπας δὲ οὗτος ἀριθμὸς γεωμετρικός, τοιούτου κύριος, ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων γενέσεων, ἃς [546d] ὅταν ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικίζωσιν νύμφας νυμφίοις παρὰ καιρόν, οὐκ εύφυεῖς οὐδὲ εύτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ὥν καταστήσουσι μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ πρότεροι, δύμως δὲ ὅντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς τῶν πατέρων αὐδυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται ἀμελεῖν φύλακες ὅντες, παρ' ἔλαττον τοῦ δέοντος ἡγησάμενοι τὰ μουσικῆς, δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς, διθεν ἀμουσότεροι γενήσονται ὑμῖν οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων ἀρχοντες οὐ πάνυ φυλακικοὶ καταστήσονται [546e] πρὸς τὸ δοκιμάζειν τὰ Ἡσιόδου τε καὶ τὰ παρ'

St. 547a

[Σωκράτης]: ὑμῖν γένη, χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν·

St. 548a

[Σωκράτης]: ὅμοιος δὲ μιγέντος σιδηροῦ ἀργυρῷ καὶ χαλκοῦ χρυσῷ ἀνομοιότης ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλίᾳ ἀνάρμοστος, ἢ γενόμενα, οὗ ἀν ἐγγένηται, ἀεὶ τίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν.

ταύτης τοι γενεῆς

Hom. II. 6.211

[Σωκράτης]: χρὴ φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἀν γίγνηται ἀεί. καὶ ὁρθῶς γ', ἔφη, αὐτὰς ἀποκρίνεσθαι φήσιμον. καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη μούσας γε οὕσας. τί [547b] οὖν, ἦ δ' ὅς, τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ Μούσαι; στάσεως, ἦν δ' ἐγώ, γενομένης εἰλέκτην ἄρα ἐκατέρω τῷ γένει, τὸ μὲν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν ἐπὶ χρηματισμὸν καὶ γῆς κτῆσιν καὶ οἰκίας χρυσίου τε καὶ ἀργύρου, τῷ δ' αὖ, τὸ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἄτε οὐ πενομένω ἀλλὰ φύσει ὅντε πλουσίω, τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν ἡγέτην· βιαζομένων δὲ καὶ ἀντιτεινόντων ἀλλήλοις, εἰς μέσον ὥμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμένους ἴδιωσασθαι, [547c] τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους φίλους τε καὶ τροφέας, δουλωσάμενοι τότε περιοίκους τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐτοὶ πολέμου τε καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. δοκεῖ μοι, ἔφη, αὐτῇ ἡ μετάβασις ἐντεῦθεν γίγνεσθαι. οὔκοιν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν μέσῳ τις ἀν εἴη ἀριστοκρατίας τε καὶ ὀλιγαρχίας αὐτῇ ἡ πολιτεία; πάνυ μὲν οὖν μεταβήσεται μὲν δὴ οὕτω μεταβᾶσα δὲ πῶς οἰκήσει; ἢ φανερὸν [547d] ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν πολιτείαν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγαρχίαν, ἄτ' ἐν μέσῳ οὕσα, τὸ δὲ τι καὶ αὐτῆς ἔξει ἴδιον; οὔκοιν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γεωργιῶν ἀπέχεσθαι τὸ προπολεμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνιῶν καὶ τοῦ ἄλλου χρηματισμοῦ, συσσίτια δὲ κατεσκευάσθαι καὶ γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πολέμου ἀγωνίας ἐπιμελεῖσθαι, πᾶσι τοῖς τοιούτοις τὴν προτέραν μιμήσεται; ναί. τῷ [547e] δέ γε φοβεῖσθαι τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἄγειν, ἄτε οὐκέτι κεκτημένην ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἄνδρας ἀλλὰ μεικτούς, ἐπὶ δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους ἀποκλίνειν, τοὺς πρὸς πόλεμον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς εἰρήνην, καὶ τοὺς περὶ ταῦτα δόλους τε καὶ μηχανὰς ἐντίμως ἔχειν, καὶ πολεμοῦσα τὸν ἀεὶ χρόνον διάγειν, αὐτῇ ἔαυτῆς αὖ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων ἴδια ἔξει; ναὶ. ἐπιθυμηταὶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, καὶ τιμῶντες ἀγρίως ὑπὸ σκότου χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, ἄτε κεκτημένοι ταμιεῖα καὶ οἰκείους θησαυρούς, οἵ θέμενοι ἀν αὐτὰ κρύψειαν, καὶ αὖ περιβόλους οἰκήσεων, ἀτεχνῶς νεοττιὰς ἴδιας, ἐν αἷς ἀναλίσκοντες [548b] γυναικί τε καὶ οῖς ἔθελοιεν ἄλλοις πολλὰ ἀν δαπανῶντο. ἀληθέστατα, ἔφη. οὔκοιν καὶ φειδωλοὶ χρημάτων, ἄτε τιμῶντες καὶ οὐ φανερῶς κτώμενοι, φιλαναλωταὶ δὲ ἀλλοτρίων δι' ἐπιθυμίαν, καὶ λάθρᾳ τὰς ἡδονὰς καρπούμενοι, ὥσπερ παῖδες πατέρα τὸν νόμον ἀποδιδράσκοντες, οὐχ ὑπὸ πειθοῦς ἀλλ' ὑπὸ βίᾳς πεπαιδευμένοι διὰ τὸ τῆς ἀληθινῆς Μούσης τῆς μετὰ λόγων τε [548c] καὶ φιλοσοφίας ἡμεληκέναι καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκέναι. παντάπασιν, ἔφη, λέγεις μεμειγμένην πολιτείαν ἐκ κακοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ. μέμεικται γάρ, ἦν δ' ἐγώ· διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἐν τι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονικίαι καὶ φιλοτιμίαι. σφόδρα γε, ἦ δ' ὅς. οὔκοιν, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῇ μὲν ἡ πολιτεία οὕτω γεγονοῦται καὶ τοιαύτη ἀν τις εἴη, ὡς λόγω σχῆμα πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ [548d] ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἔξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἀμήχανον δὲ μήκει ἔργον εἶναι πάσας μὲν πολιτείας, πάντα δὲ ἡθη μηδὲν παραλιπόντα διελθεῖν. καὶ ὁρθῶς, ἔφη. τίς οὖν ὁ κατὰ ταύτην τὴν πολιτείαν ἀνήρ; πῶς τε γενόμενος ποῖός τέ τις ὁν; οἷμαι μέν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, ἐγγύς τι αὐτὸν Γλαύκωνος τουτού τείνειν ἔνεκά γε φιλονικίας. ἵσως, [548e] ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο γε· ἀλλά μοι δοκεῖ τάδε οὐ κατὰ τοῦτον πεφυκέναι. τὰ ποῖα;

St. 549a

[Σωκράτης] αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτόν, ἦν δ' ἐγώ, εἶναι καὶ ὑποαμουσότερον φιλόμουσον δέ, καὶ φιλήκοον μέν, ρήτορικὸν δ' οὐδαμῶς. καὶ δούλοις μέν τις ἀν ἄγριος εἴη ὁ τοιοῦτος, οὐ καταφρονῶν δούλων,

ώσπερ ό ίκανῶς πεπαιδευμένος, ἔλευθέροις δὲ ἡμερος, ἀρχόντων δὲ σφόδρα ὑπήκοος, φίλαρχος δὲ καὶ φιλότιμος, οὐκ ἀπὸ τοῦ λέγειν ἀξιῶν ἄρχειν οὐδὲ ἀπὸ τοιούτου οὐδενός, ἀλλ' ἀπὸ ἔργων τῶν τε πολεμικῶν καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικά, φιλογυμναστῆς τέ τις ὁν καὶ φιλόθηρος. ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο τὸ ἥθος ἐκείνης τῆς πολιτείας. οὐκοῦν καὶ χρημάτων, ἦν δ' ἔγώ, ὁ τοιοῦτος νέος μὲν ὁν καταφρονοῦ [549b] ἄν, ὅσῳ δὲ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον ἀεὶ ἀσπάζοιτο ἂν τῷ τε μετέχειν τῆς τοῦ φιλοχρημάτου φύσεως καὶ μὴ εἶναι εἰλικρινῆς πρὸς ἀρετὴν διὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τοῦ ἀρίστου φύλακος; τίνος; ἢ δ' ὃς ὁ Ἀδείμαντος. λόγου, ἦν δ' ἔγώ, μουσικῆς κεκραμένου· ὃς μόνος ἐγγενόμενος σωτήρ ἀρετῆς διὰ βίου ἐνοικεῖ τῷ ἔχοντι. καλῶς, ἔφη, λέγεις. καὶ ἔστι μέν γ', ἦν δ' ἔγώ, τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς νεανίας, τῇ τοιαύτῃ πόλει ἐοικώς. πάνυ [549c] μὲν οὖν. γίγνεται δέ γ', εἴπον, οὗτος ὡδέ πως· ἐνίστε πατρὸς ἀγαθοῦ ὁν νέος ὑὸς ἐν πόλει οἰκοῦντος οὐκ εὖ πολιτευομένη, φεύγοντος τάς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας καὶ τὴν τοιαύτην πᾶσαν φιλοπραγμοσύνην καὶ ἐθέλοντος ἐλαττοῦσθαι ὕστε πράγματα μὴ ἔχειν— πῃ δή, ἔφη, γίγνεται; ὅταν, ἦν δ' ἔγώ, πρῶτον μὲν τῆς μητρὸς ἀκούη ἀχθομένης ὅτι οὐ τῶν ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνήρ ἔστιν, καὶ ἐλαττούμενης διὰ ταῦτα [549d] ἐν ταῖς ἄλλαις γυναιξίν, ἐπειτα δρώσης μὴ σφόδρα περὶ χρήματα σπουδάζοντα μηδὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον ἵδια τε ἐν δικαστηρίοις καὶ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥαθύμως πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα, καὶ ἐαυτῷ μὲν τὸν νοῦν προσέχοντα ἀεὶ αἰσθάνηται, ἐαυτὴν δὲ μήτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα, ἐξ ἀπάντων τούτων ἀχθομένης τε καὶ λεγούσης ὡς ἄνανδρός τε αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ λίαν ἀνειμένος, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ οἴα [549e] φιλοῦσιν αἱ γυναικες περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν. καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, πολλά τε καὶ ὅμοια ἐαυταῖς.

St. 550a

[Σωκράτης]: οἶσθα οὖν, ἦν δ' ἔγώ, ὅτι καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων ἐνίστε λάθρᾳ πρὸς τοὺς ὑεῖς τοιαῦτα λέγουσιν, οἱ δοκοῦντες εὖνοι εἶναι, καὶ ἔαν τινα Ἰδωσιν ἢ ὄφείλοντα χρήματα, ὡς μὴ ἐπεξέρχεται ὁ πατήρ, ἢ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται ὅπως, ἐπειδὰν ἀνήρ γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς τοιούτους καὶ ἀνήρ μᾶλλον ἔσται τοῦ πατρός. καὶ ἔξιῶν ἔτερα τοιαῦτα ἀκούει καὶ ὀρᾶ, τοὺς μὲν τὰ αὐτῶν πράττοντας ἐν τῇ πόλει ἡλιθίους τε καλουμένους καὶ ἐν σμικρῷ λόγῳ ὄντας, τοὺς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὀρῶν, καὶ αὖ τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους ἀκούων τε καὶ ὀρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, [550b] τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἄρδοντός τε καὶ αὔξοντος, τῶν δὲ ἄλλων τό τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδές, διὰ τὸ μὴ κακοῦ ἀνδρὸς εἶναι τὴν φύσιν, δύμιλαῖς δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακαῖς κεχρῆσθαι, εἰς τὸ μέσον ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἥλθε, καὶ τὴν ἐν ἐαυτῷ ἀρχὴν παρέδωκε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκω καὶ θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ. κομιδῇ μοι, ἔφη, δοκεῖς τὴν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι. ἔχομεν [550c] ἄρα, ἦν δ' ἔγώ, τήν τε δευτέραν πολιτείαν καὶ τὸν δεύτερον ἄνδρα. ἔχομεν, ἔφη. οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, τὸ τοῦ Αἰσχύλου, λέγωμεν,

ἄλλον ἄλλῃ πρὸς πόλει τεταγμένον

Aesch. Seven 451

[Σωκράτης]: μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν προτέραν τὴν πόλιν; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. εἴη δέ γ' ἄν, ὡς ἐγῶμαι, ὀλιγαρχία ἡ μετὰ τὴν τοιαύτην πολιτείαν. λέγεις δέ, ἢ δ' ὅς, τὴν ποίαν κατάστασιν ὀλιγαρχίαν; τὴν ἀπὸ τιμημάτων, ἦν δ' ἔγώ, πολιτείαν, ἐν ἣ οἱ μὲν πλούσιοι [550d] ἄρχουσιν, πένητι δὲ οὐ μέτεστιν ἀρχῆς. μανθάνω, ἢ δ' ὅς. οὐκοῦν ὡς μεταβαίνει πρῶτον ἐκ τῆς τιμαρχίας εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ὥρτέον; ναί. καὶ μήν, ἦν δ' ἔγώ, καὶ τυφλῷ γε δῆλον ὡς μεταβαίνει. πῶς; τὸ ταμιεῖον, ἦν δ' ἔγώ, ἐκεῖνο ἐκάστῳ χρυσίου πληρούμενον ἀπόλλυσι τὴν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν γὰρ δαπάνας αὐτοῖς ἔξευρίσκουσιν, καὶ τοὺς νόμους ἐπὶ τοῦτο παράγουσιν, ἀπειθοῦντες αὐτοὶ τε καὶ γυναικες αὐτῶν. εἰκός, ἔφη. ἐπειτά [550e] γε οἴμαι ἄλλος ὁρῶν καὶ εἰς ζῆλον ἴων τὸ πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπηργάσαντο. εἰκός. τούντευθεν τοίνυν, εἴπον, προϊόντες εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ χρηματίζεσθαι, ὅσῳ ἂν τοῦτο τιμιώτερον ἥγωνται, τοσούτῳ ἀρετὴν ἀτιμοτέραν. ἢ οὐχ οὕτω πλούτου

άρετή διέστηκεν, ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἑκατέρου, ἀεὶ τούναντίον ῥέποντε; καὶ μάλ', ἔφη.

St. 551a

[Σωκράτης]: τιμωμένου δὴ πλούτου ἐν πόλει καὶ τῶν πλουσίων ἀτιμοτέρα ἀρετή τε καὶ οἱ ἀγαθοί. δῆλον. ἀσκεῖται δὴ τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον. οὕτω. ἀντὶ δὴ φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματιστὰς καὶ φιλοχρήματοι τελευτῶντες ἐγένοντο, καὶ τὸν μὲν πλούσιον ἐπαινοῦσίν τε καὶ θαυμάζουσι καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι, τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. πάνυ γε. οὐκοῦν τότε δὴ νόμον τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς ταξάμενοι [551b] πλῆθος χρημάτων, οὗ μὲν μᾶλλον ὀλιγαρχία, πλέον, οὗ δ' ἡττον, ἔλαττον, προειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν ὡς ἂν μὴ ἡ ούσια εἰς τὸ ταχθὲν τίμημα, ταῦτα δὲ ἡ βίᾳ μεθ' ὅπλων διαπράττονται, ἡ καὶ πρὸ τούτου φοβήσαντες κατεστήσαντο τὴν τοιαύτην πολιτείαν. ἡ οὐχ οὔτως; οὕτω μὲν οὖν. ἡ μὲν δὴ κατάστασις ὡς ἔπος εἰπεῖν αὕτη. ναί, ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας; καὶ ποιά ἔστιν [551c] ἡ ἔφαμεν αὐτὴν ἀμάρτηματα ἔχειν; πρῶτον μὲν, ἔφην, τοῦτο αὐτό, ὅρος αὐτῆς οἶός ἔστιν.

ἄθρει γάρ, εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῦτο κυβερνήτας, ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι— πονηράν, ἡ δ' ὅς, τὴν ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι. οὐκοῦν καὶ περὶ ἄλλου οὕτως ὅτουοῦν ἡ τινος ἀρχῆς; οἷμαι ἔγωγε. πλὴν πόλεως; ἦν δ' ἔγώ. ἡ καὶ πόλεως πέρι; πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσῳ χαλεπωτάτῃ καὶ μεγίστῃ ἡ ἀρχή. ἐν [551d] μὲν δὴ τοῦτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἀν ἔχοι ἀμάρτημα. φαίνεται. τί δέ; τόδε ἄρα τι τούτου ἔλαττον; τὸ ποῖον; τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο ἀνάγκη εἶναι τὴν τοιαύτην πόλιν, τὴν μὲν πενήτων, τὴν δὲ πλουσίων, οίκοῦντας ἐν τῷ αὐτῷ, ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. οὐδὲν μὰ Δί', ἔφη, ἔλαττον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τόδε καλόν, τὸ ἀδυνάτους εἶναι ἵσως πόλεμόν τινα πολεμεῖν διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι ἡ χρωμένους [551e] τῷ πλήθει ὠπλισμένω δεδιέναι μᾶλλον ἡ τοὺς πολεμίους, ἡ μὴ χρωμένους ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φανῆναι ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι, καὶ ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλειν εἰσφέρειν, ἄτε φιλοχρημάτους. οὐ καλόν.

St. 552a

[Σωκράτης]: τί δέ; ὃ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγμονεῦνγεωργοῦντας καὶ χρηματιζομένους καὶ πολεμοῦντας ἅμα τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἡ δοκεῖ ὅρθως ἔχειν; οὐδ' ὄπωστιοῦν. ὅρα δή, τούτων πάντων τῶν κακῶν εἰ τόδε μέγιστον αὕτη πρώτη παραδέχεται. τὸ ποῖον; τὸ ἔξειναι πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδόσθαι, καὶ ἄλλω κτήσασθαι τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οίκεῖν ἐν τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστὴν μήτε δημιουργὸν μήτε ἴππεα μήτε ὄπλιτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἄπορον κεκλημένον. πρώτη, [552b] ἔφη. οὔκουν διακωλύεται γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον· οὐ γάρ ἀν οἱ μὲν ὑπέρπλουτοι ἥσαν, οἱ δὲ παντάπασι πένητες. ὄρθως. τόδε δὲ ἄθρει· ἄρα ὅτε πλούσιος ὧν ἀνήλισκεν ὁ τοιοῦτος, μᾶλλόν τι τότ' ἦν ὄφελος τῇ πόλει εἰς ἀ νυνδὴ ἐλέγομεν; ἡ ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὔτε ἄρχων οὔτε ὑπηρέτης ἦν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἔτοίμων ἀναλωτῆς; [552c] οὕτως, ἔφη· ἐδόκει, ἦν δὲ οὐδὲν ἄλλο ἡ ἀναλωτῆς. βούλει οὖν, ἦν δ' ἔγώ, φῶμεν αὐτόν, ὡς ἐν κηρίῳ κηφῆν ἐγγίγνεται, σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον ἐν οἰκίᾳ κηφῆνα ἐγγίγνεσθαι, νόσημα πόλεως; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὡς Σώκρατες. οὔκοῦν, ὡς Ἀδείμαντε, τοὺς μὲν πτηνοὺς κηφῆνας πάντας ἀκέντρους ὁ θεὸς πεποίηκεν, τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους ἐνίους μὲν αὐτῶν ἀκέντρους, ἐνίους δὲ δεινὰ κέντρα ἔχοντας; καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντρων πτωχοὶ πρὸς τὸ γῆρας τελευτῶσιν, ἐκ δὲ τῶν [552d] κεκεντρωμένων πάντες ὅσοι κέκληνται κακοῦργοι; ἀληθέστατα, ἔφη. δῆλον ἄρα, ἦν δ' ἔγώ, ἐν πόλει οὐ ἀν ἕδης πτωχούς, ὅτι εἰσί που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε καὶ βαλλαντιατόμοι καὶ ἱερόσυλοι καὶ πάντων τῶν τοιούτων κακῶν δημιουργοί. δῆλον, ἔφη. τί οὖν; ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὁρᾶς ἐνόντας; ὀλίγου γ', ἔφη, πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων. μὴ [552e] οὖν οἰόμεθα, ἔφην ἔγώ, καὶ κακοῦργους πολλοὺς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας, οὓς ἐπιμελείᾳ βίᾳ κατέχουσιν αἱ ἀρχαί; οἰόμεθα μὲν οὖν, ἔφη. ἀρ' οὖν οὐ δι' ἀπαιδευσίαν καὶ κακήν τροφήν καὶ κατάστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιούτους αὐτόθι ἐγγίγνεσθαι; φήσομεν. ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἀν εἴη ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα, ἵσως δὲ καὶ πλείω. σχεδόν τι, ἔφη.

St. 553α

[Σωκράτης]: ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτῃ, ἦν δ' ἐγώ, ἡ πολιτεία, ἦν ὁλιγαρχίαν καλοῦσιν, ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἄρχοντας· τὸν δὲ ταύτη ὅμοιον μετὰ ταῦτα σκοπῶμεν, ὡς τε γίγνεται οὗτος τε γενόμενός ἐστιν. πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. ἀρ' οὖν ὥδε μάλιστα εἰς ὁλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ ἐκείνου μεταβάλλει; πῶς; ὅταν αὐτὸν παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ζηλοῖ τε τὸν πατέρα καὶ τὰ ἐκείνου ἔχνη διώκῃ, ἐπειτα αὐτὸν ἵδη ἔξαίφνης [553b] πταίσαντα ὕσπερ πρὸς ἔρματι πρὸς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαντα τά τε αὐτοῦ καὶ ἔαυτόν, ἡ στρατηγήσαντα ἢ τιν' ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἀρξαντα, εἴτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα βλαπτόμενον ὑπὸ συκοφαντῶν ἢ ἀποθανόντα ἢ ἐκπεσόντα ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἄπασαν ἀποβαλόντα. εἰκός γ', ἔφη. ἴδων δέ γε, ὡς φίλε, ταῦτα καὶ παθῶν καὶ ἀπολέσας τὰ δυντα, δείσας οἶμαι εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ [553c] ἐν τῇ ἔαυτοῦ ψυχῇ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος χρήματα συλλέγεται. ἀρ' οὐκ οἶει τὸν τοιοῦτον τότε εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκεῖνον τὸ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίζειν καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἔαυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτοὺς καὶ ἀκινάκας παραζωνύντα; ἔγωγ', ἔφη. τὸ [553d] δέ γε οἶμαι λογιστικόν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐᾶ λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν ἄλλ' ἢ ὅπόθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὐτὸν θαυμάζειν καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο ἢ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μηδὲ ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ ἢ ἐπὶ χρημάτων κτήσει καὶ ἔάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ. οὐκ ἔστ' ἄλλη, ἔφη, μεταβολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρὰ ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον. ἀρ' [553e] οὖν οὕτος, ἦν δ' ἐγώ, ὁλιγαρχικός ἐστιν; ἡ γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ ἐξ ὀμοίου ἀνδρός ἐστι τῇ πολιτείᾳ, ἐξ ἣς ἡ ὁλιγαρχία μετέστη. σκοπῶμεν δὴ εἰς ὅμοιος ἀν εἴη.

St. 554α

[Σωκράτης]σκοπῶμεν. οὐκοῦν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ὅμοιος ἀν εἴη; πῶς δ' οὐ; καὶ μὴν τῷ γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίους ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλάς, τὰ δὲ ἄλλα ἀναλώματα μὴ παρεχόμενος, ἀλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ὡς ματαίους. πάνυ μὲν οὖν. αὐχμηρός γέ τις, ἦν δ' ἐγώ, ὃν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θησαυροποιὸς ἀνήρ— οὓς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος —ἡ [554b] οὐχ οὕτος ἀν εἴη ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὅμοιος; ἐμοὶ γοῦν, ἔφη, δοκεῖ· χρήματα γοῦν μάλιστα ἐντιμα τῇ τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιούτῳ. οὐ γὰρ οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, παιδείᾳ ὁ τοιοῦτος προσέσχηκεν. οὐ δοκῶ, ἔφη· οὐ γὰρ ἀν τυφλὸν ἡγεμόνα τοῦ χοροῦ ἐστήσατο καὶ ἐτίμα μάλιστα. εὖ, ἦν δ' ἐγώ. τόδε δὲ σκόπει· κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι, τὰς μὲν πτωχικάς, [554c] τὰς δὲ κακούργους, κατεχομένας βίᾳ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας; καὶ μάλι', ἔφη. οἶσθ' οὖν, εἶπον, οἵ ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς κακουργίας; ποι; ἔφη. εἰς τὰς τῶν ὄρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, καὶ εἰ πού τι αὐτοῖς τοιοῦτον συμβαίνει, ὕστε πολλῆς ἔξουσίας λαβέσθαι τοῦ ἀδικεῖν. ἀληθῆ. ἀρ' οὖν οὐ τούτῳ δῆλον ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις συμβολαίοις ὁ τοιοῦτος, ἐν οἷς εὔδοκιμεῖ δοκῶν δίκαιος εἶναι, ἐπιεικεῖ [554d] τινὶ ἔαυτοῦ βίᾳ κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας, οὐ πείθων ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδὲ ἡμερῶν λόγω, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ φόβω, περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας τρέμων; καὶ πάνυ γ', ἔφη. καὶ νὴ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὡς φίλε, τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν ἐνευρήσεις, ὅταν δέῃ τάλλοτρια ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος συγγενεῖς ἐνούσας ἐπιθυμίας. καὶ μάλα, ἡ δ' ὅς, σφόδρα. οὐκ ἀρ' ἀν εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος ἐν ἔαυτῷ, οὐδὲ εἴς ἄλλὰ διπλοῦς τις, ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὡς τὸ πολὺ κρατούσας [554e] ἀν ἔχοι βελτίους χειρόνων. ἔστιν οὕτω. διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι εύσχημονέστερος ἀν πολλῶν ὁ τοιοῦτος εἴη· ὀμονοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς ἀληθῆς ἀρετὴ πόρρω ποι ἐκφεύγοι ἀν αὐτόν. δοκεῖ μοι.

St. 555α

[Σωκράτης]: καὶ μὴν ἀνταγωνιστής γε ίδια ἐν πόλει ὁ φειδωλὸς φαῦλος ἢ τινος νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν, χρήματά τε οὐκ ἐθέλων εύδοξίας ἐνεκα καὶ τῶν τοιούτων ἀγώνων ἀναλίσκειν, δεδιώς τὰς

έπιθυμίας τὰς ἀναλωτικὰς ἐγείρειν καὶ συμπαρακαλεῖν ἐπὶ συμμαχίαν τε καὶ φιλονικίαν, ὀλίγοις τισὶν ἔστιν πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλουτεῖ. καὶ μάλα, ἔφη. ἔτι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότητι τὸν φειδωλὸν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι; [555b] οὐδαμῶς, ἔφη. δημοκρατίαν δῆ, ὡς ἔοικε, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, τίνα τε γίγνεται τρόπον, γενομένη τε ποιόν τινα ἔχει, ἵνα αὖ τὸν τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς τρόπον γνόντες παραστησώμεθ' αὐτὸν εἰς κρίσιν. ὁμοίως γοῦν ἄν, ἔφη, ἡμῖν αὐτοῖς πορευούμεθα. οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβάλλει μὲν τρόπον τινὰ τοιόνδε ἔξ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, δι' ἀπληστίαν τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ, τοῦ ὡς πλουσιώτατον δεῖν γίγνεσθαι; πῶς δή; ἄτε [555c] οἶμαι ἀρχοντες ἐν αὐτῇ οἱ ἀρχοντες διὰ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἔθελουσιν εἴργειν νόμων τῶν νέων ὅσοι ἀν ἀκόλαστοι γίγνωνται, μὴ ἔξειναι αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ ἀπολλύναι τὰ αὐτῶν, ἵνα ὠνούμενοι τὰ τῶν τοιούτων καὶ εἰσδανείζοντες ἔτι πλουσιώτεροι καὶ ἐντιμότεροι γίγνωνται. παντός γε μᾶλλον. οὐκοῦν δῆλον ἥδη τοῦτο ἐν πόλει, ὅτι πλούτον τιμᾶν καὶ σωφροσύνην ἅμα ἰκανῶς κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις ἀδύνατον, [555d] ἀλλ' ἀνάγκη ἡ τοῦ ἑτέρου ἀμελεῖν ἡ τοῦ ἑτέρου; ἐπιεικῶς, ἔφη, δῆλον. παραμελοῦντες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ἐφέντες ἀκολασταίνειν οὐκ ἀγεννεῖς ἐνίστε ἀνθρώπους πένητας ἥναγκασαν γενέσθαι. μάλα γε. κάθηνται δὴ οἶμαι οὗτοι ἐν τῇ πόλει κεκεντρωμένοι τε καὶ ἔξωπλισμένοι, οἱ μὲν ὀφείλοντες χρέα, οἱ δὲ ἄτιμοι γεγονότες, οἱ δὲ ἀμφότερα, μισοῦντές τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτερισμοῦ ἐρῶντες. [555e] ἔστι ταῦτα.

St. 556a

[Σωκράτης]: οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐγκύψαντες, οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὄρᾶν, τῶν λοιπῶν τὸν ἀεὶ ὑπείκοντα ἐνιέντες ἀργύριον τιτρώσκοντες, καὶ τοῦ πατρὸς ἐκγόνους τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι, πολὺν τὸν κηφῆνα καὶ πτωχὸν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. πῶς γάρ, ἔφη, οὐ πολύν; καὶ οὕτε γ' ἐκείνη, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον κακὸν ἔκκαόμενον ἐθέλουσιν ἀποσβεννύναι, εἴργοντες τὰ αὐτοῦ ὅπῃ τις βούλεται τρέπειν, οὕτε τῇδε, ἢ αὖ κατὰ ἑτερον νόμον τὰ τοιαῦτα λύεται. κατὰ δὴ τίνα; δις μετ' ἐκεῖνόν ἔστι δεύτερος καὶ ἀναγκάζων ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι τοὺς πολίτας. ἐὰν γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ κινδύνῳ τὰ [556b] πολλά τις τῶν ἔκουσίων συμβολαίων προστάττη συμβάλλειν, χρηματίζοιντο μὲν ἀν ἥττον ἀναιδῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐν αὐτῇ φύοιτο τῶν τοιούτων κακῶν οἵων νυνδὴ εἴπομεν. καὶ πολύ γε, ἢ δ' ὅς. νῦν δέ γ', ἔφην ἐγώ, διὰ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς μὲν δὴ ἀρχομένους οὕτω διατιθέασιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἀρχοντες· σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν—ἄρ' οὐ τρυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ ἀπόνους καὶ πρὸς τὰ τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ [556c] τῆς ψυχῆς, μαλακοὺς δὲ καρτερεῖν πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς; τί μήν; αὐτοὺς δὲ πλὴν χρηματισμοῦ τῶν ἄλλων ἡμεληκότας, καὶ οὐδὲν πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους ἀρετῆς ἡ τοὺς πένητας; οὐ γὰρ οὖν. οὕτω δὴ παρεκευασμένοι ὅταν παραβάλλωσιν ἀλλήλοις οἵ τε ἀρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἡ ἐν ὁδῶν πορείαις ἡ ἐν ἄλλαις τισὶ κοινωνίαις, ἡ κατὰ θεωρίας ἡ κατὰ στρατείας, ἡ σύμπλοι γιγνόμενοι ἡ συστρατιῶται, ἡ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις [556d] ἀλλήλους θεώμενοι μηδαμῇ ταύτη καταφρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ πολλάκις ἴσχυνδς ἀνὴρ πένης, ἡλιωμένος, παραταχθεὶς ἐν μάχῃ πλουσίῳ ἐσκιατροφηκότι, πολλὰς ἔχοντι σάρκας ἀλλοτρίας, ἵδη ἀσθματός τε καὶ ἀπορίας μεστόν, ἄρ' οἵτινες αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι κακίᾳ τῇ σφετέρᾳ πλουτεῖν τοὺς τοιούτους, καὶ ἄλλον ἄλλωπα παραγγέλλειν, ὅταν ἴδια συγγίγνωνται, ὅτι ἀνδρες ἡμέτεροι· εἰσὶ [556e] γὰρ οὐδέν; εὖ οἶδα μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν. οὐκοῦν ὕσπερ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει αὐτὸν αὐτῷ, οὕτω δὴ καὶ ἡ κατὰ ταύτα ἐκείνων διακειμένη πόλις ἀπὸ σμικρᾶς προφάσεως, ἔξωθεν ἐπαγομένων ἡ τῶν ἐτέρων ἔξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως συμμαχίαν ἡ τῶν ἐτέρων ἐκ δημοκρατουμένης, νοσεῖ τε καὶ αὐτὴν αὐτῇ μάχεται, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει;

St. 557a

[Σωκράτης]: καὶ σφόδρα γε. δημοκρατία δὴ οἶμαι γίγνεται ὅταν οἱ πένητες νικήσαντες τοὺς μὲν ἀποκτείνωσι τῶν ἐτέρων, τοὺς δὲ ἐκβάλωσι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἔξ τους μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπὸ κλήρων αἱ ἀρχαὶ ἐν αὐτῇ γίγνονται. ἔστι γάρ, ἔφη, αὕτη ἡ κατάστασις δημοκρατίας, ἔάντε καὶ δι' ὅπλων γένηται ἔάντε καὶ διὰ φόβον ὑπεξελθόντων τῶν ἐτέρων. τίνα δὴ οὖν, ἦν δ'

έγω, οὗτοι τρόπον οίκοῦσι; καὶ ποία τις [557b] ἡ τοιαύτη αὖ πολιτεία; δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. δῆλον, ἔφη. οὐκοῦν πρῶτον μὲν δὴ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθερίας ἡ πόλις μεστὴ καὶ παρρησίας γίγνεται, καὶ ἔξουσίᾳ ἐν αὐτῇ ποιεῖν ὅτι τις βούλεται; λέγεται γε δῆ, ἔφη. ὅπου δέ γε ἔξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἔκαστος ἀν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἥτις ἔκαστον ἀρέσκοι. δῆλον. παντοδαπὸ [557c] δὴ ἀν οἶμαι ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ μάλιστ' ἔγγιγνοιντο ἄνθρωποι. πῶς γὰρ οὕ; κινδυνεύει, ἦν δ' ἔγω, καλλίστη αὕτη τῶν πολιτειῶν εἴναι· ὥσπερ ἴματιον ποικίλον πᾶσιν ἄνθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη πᾶσιν ἥθεσιν πεποικιλμένη καλλίστη ἀν φαίνοιτο. καὶ ἵσως μέν, ἦν δ' ἔγω, καὶ ταύτην, ὥσπερ οἱ παῖδες τε καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἀν πολλοὶ κρίνειαν. καὶ μάλ', ἔφη. καὶ [557d] ἔστιν γε, ὡς μακάριε, ἦν δ' ἔγω, ἐπιτήδειον ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείαν. τί δῆ; ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει διὰ τὴν ἔξουσίαν, καὶ κινδυνεύει τῷ βουλομένῳ πόλιν, δὲς ἀν αὐτὸν ἀρέσκη τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπάλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ οὕτω κατοικίζειν. ἵσως [557e] γοῦν, ἔφη, οὐκ ἀν ἀποροῦ παραδειγμάτων.

St. 58a

[Σωκράτης]: τὸ δὲ μηδεμίαν ἀνάγκην, εἴπον, εἴναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μηδ' ἀν ἦς ἱκανὸς ἄρχειν, μηδὲ αὖ ἄρχεσθαι, ἐὰν μὴ βούλη, μηδὲ πολεμεῖν πολεμούντων, μηδὲ εἰρήνην ἄγειν τῶν ἄλλων ἀγόντων, ἐὰν μὴ ἐπιθυμῆς εἰρήνης, μηδὲ αὖ, ἐάν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ δικάζειν, μηδὲν ἥττον καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν, ἐὰν αὐτῷ σοι ἐπίη, ἀρ' οὐ θεσπεσία καὶ ἡδεῖα ἡ τοιαύτη διαγωγὴ ἐν τῷ παραυτίκα; ἵσως, ἔφη, ἐν γε τούτῳ. τί δέ; ἡ πράτης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή; ἡ οὕπω εἶδες, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἄνθρωπων καταψηφισθέντων θανάτου ἡ φυγῆς, οὐδὲν ἥττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναστρεφομένων ἐν μέσῳ, καὶ ὡς οὕτε φροντίζοντος οὕτε ὀρῶντος οὐδὲν διερινοστεῖ ὥσπερ ἥρως; καὶ πολλούς γ', ἔφη. ἡ [558b] δὲ συγγνώμη καὶ οὐδ' ὀπωστιοῦν σμικρολογία αὐτῆς, ἀλλὰ καταφρόνησις ὡν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμνύνοντες, ὅτε τὴν πόλιν ὥκιζομεν, ὡς εἰ μή τις ὑπερβεβλημένη φύσιν ἔχοι, οὕποτ' ἀν γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ μὴ παῖς ὧν εὐθὺς παῖζοι ἐν καλοῖς καὶ ἐπιτηδεύοι τὰ τοιαῦτα πάντα, ὡς μεγαλοπρεπῶς καταπατήσασ' ἄπαντ' αὐτὰ οὐδὲν φροντίζει ἔξ ὁποίων ἀν τις ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικὰ ἴων πράττῃ, ἀλλὰ τιμᾶ, ἐὰν [558c] φῆ μόνον εὔνους εἴναι τῷ πλήθει; πάνυ γ', ἔφη, γενναία. ταῦτά τε δῆ, ἔφην, ἔχοι ἀν καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ δημοκρατία, καὶ εἴη, ὡς ξοικεν, ἡδεῖα πολιτεία καὶ ἄναρχος καὶ ποικίλη, ἵστητά τινα ὁμοίως ἵσοις τε καὶ ἀνίσοις διανέμουσα. καὶ μάλ', ἔφη, γνώριμα λέγεις. ἄθρει δῆ, ἦν δ' ἔγω, τίς ὁ τοιοῦτος ἰδία. ἡ πρῶτον σκεπτέον, ὥσπερ τὴν πολιτείαν ἐσκεψάμεθα, τίνα τρόπον γίγνεται; ναί, ἔφη. ἀρ' οὖν οὐχ ὕδε; τοῦ φειδωλοῦ ἐκείνου καὶ ὀλιγαρχικοῦ γένοιτ' [558d] ἀν οἶμαι ύδες ὑπὸ τῷ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνου ἥθεσι; τί γὰρ οὕ; βίᾳ δὴ καὶ οὕτος ἄρχων τῶν ἐν αὐτῷ ἡδονῶν, ὅσαι ἀναλωτικὰ μέν, χρηματιστικὰ δὲ μή· αἱ δὴ οὐκ ἀναγκαῖαι κέκληνται— δῆλον, ἔφη. βιούλει οὖν, ἦν δ' ἔγω, ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμεθα, πρῶτον ὀρισώμεθα τάς τε ἀναγκαίους ἐπιθυμίας καὶ τὰς μή; βιούλομαι, ἥ δ' ὅς. οὐκοῦν ἄς τε οὐκ ἀν οἶοί τ' εἴμεν ἀποτρέψαι, δικαίως ἀν [558e] ἀναγκαῖαι καλοῖντο, καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελοῦσιν ἡμᾶς; τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει ἀνάγκη. ἡ οὕ; καὶ μάλα.

St. 59a

[Σωκράτης] δικαίως δὴ τοῦτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦμεν, τὸ ἀναγκαῖον. δικαίως. τί δέ; ἄς γέ τις ἀπαλλάξειν ἀν, εἰ μελετῷ ἐκ νέου, καὶ πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν ἐνοῦσαι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ τούναντίον, πάσας ταύτας εἰ μὴ ἀναγκαίους φαῖμεν εἴναι, ἀρ' οὐ καλῶς ἀν λέγοιμεν; καλῶς μὲν οὖν. προελώμεθα δῆ τι παράδειγμα ἐκατέρων αἱ εἰσιν, ἵνα τύπω λάβωμεν αὐτάς; οὐκοῦν χρή. ἀρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας καὶ [559b] αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὅψου ἀναγκαῖος ἀν εἴη; οἶμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ἥ τε ὠφέλιμος ἥ τε μὴ παῦσαι ζῶντα δυνατή. ναί. ἡ δὲ ὅψου, εἴ πή τινα ὠφελίαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται, πάνυ μὲν οὖν. τί δέ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἥ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατή δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν καὶ τὸ

σωφρονεῖν; ἄρα [559c] γε ὁρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἀν καλοῖτο; ὁρθότατα μὲν οὖν. οὐκοῦν καὶ ἀναλωτικὰς φῶμεν εἶναι ταύτας, ἐκείνας δὲ χρηματιστικὰς διὰ τὸ χρησίμους πρὸς τὰ ἔργα εἶναι; τί μήν; οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φῆσμον; οὕτω. ἄρ' οὖν καὶ δὸν νυνδὴ κηφήνα ὠνομάζομεν, τοῦτον ἐλέγομεν τὸν τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γέμοντα καὶ ἀρχόμενον [559d] ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων φειδωλόν τε καὶ ὀλιγαρχικόν; ἀλλὰ τί μήν; πάλιν τοίνυν, ἦν δ' ἔγώ, λέγωμεν ὡς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται. φαίνεται δέ μοι τά γε πολλὰ ὕδε γίγνεσθαι. πῶς; ὅταν νέος, τεθραμμένος ὡς νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀπαιδεύτως τε καὶ φειδωλῶς, γεύσηται κηφήνων μέλιτος, καὶ συγγένηται αἴθωσι θηρὸι καὶ δεινοῖς, παντοδαπάς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἔχούσας δυναμένοις σκευάζειν, ἐνταῦθα που οἶου [559e] εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ μεταβολῆς ὀλιγαρχικῆς τῆς ἐαυτῷ εἰς δημοκρατικήν. πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλλε βοηθοῦντος αὖ εῖδους ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἐτέρῳ μέρει συμμαχίας ἔξωθεν, ὅμοίας ὅμοιών, οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει βοηθοῦντος αὖ εῖδους ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἐτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνω, συγγενοῦς τε καὶ ὅμοίου; παντάπασιν μὲν οὖν.

St. 560a

[Σωκράτης]: καὶ ἔὰν μέν γε οἷμαι ἀντιβοηθήσῃ τις τῷ ἐν ἐαυτῷ ὀλιγαρχικῷ συμμαχίᾳ, ἢ ποθεν παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων νουθετούντων τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τότε γίγνεται. τί μήν; καὶ ποτὲ μὲν οἷμαι τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῷ, καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἔξεπεσον, αἰδοῦς τινος ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. γίγνεται γὰρ ἐνίστε, ἔφη. αὕθις δὲ οἷμαι τῶν ἐκπεσουσῶν ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ὑποτρεφόμεναι συγγενεῖς [560b] δι' ἀνεπιστημοσύνην τροφῆς πατρὸς πολλαί τε καὶ ἰσχυραὶ ἐγένοντο. φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. οὐκοῦν εἴλκυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὄμιλίας, καὶ λάθρᾳ συγγιγνόμεναι πλῆθος ἐνέτεκον. τί μήν; τελευτῶσαι δὴ οἷμαι κατέλαβον τὴν τοῦ νέου τῆς ψυχῆς ἀκρόπολιν, αἰσθόμεναι κενὴν μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν, οἵ δὴ ἄριστοι φρουροί τε καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοίαις. καὶ [560c] πολύ γ', ἔφη. ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες οἷμαι λόγοι τε καὶ δόξαι ἀντ' ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέσχον τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ τοιούτου. σφόδρα γ', ἔφη. ἄρ' οὖν οὐ πάλιν τε εἰς ἐκείνους τοὺς Λωτοφάγους ἐλθῶν φανερῶς κατοικεῖ, καὶ ἔὰν παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ φειδωλῷ αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀφικνῆται, κλήσαντες οἱ ἀλαζόνες λόγοι ἐκεῖνοι τὰς τοῦ βασιλικοῦ τείχους ἐν αὐτῷ πύλας οὕτε αὐτὴν τὴν συμμαχίαν παριᾶσιν, οὕτε πρέσβεις πρεσβυτέρων λόγους [560d] ἴδιωτῶν εἰσδέχονται, αὐτοί τε κρατοῦσι μαχόμενοι, καὶ τὴν μὲν αἰδῶ ἡλιθιότητα ὄνομάζοντες ὡθοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα, σωφροσύνην δὲ ἀνανδρίαν καλοῦντές τε καὶ προπηλακίζοντες ἐκβάλλουσι, μετριότητα δὲ καὶ κοσμίαν δαπάνην ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὔσαν πείθοντες ὑπερορίζουσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν; σφόδρα γε. τούτων δέ γέ που κενώσαντες καὶ καθήραντες τὴν τοῦ κατεχομένου [560e] τε ὑπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν μεγάλοισι τέλεσι, τὸ μετὰ τοῦτο ἡδη ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ κατάγουσιν ἐστεφανωμένας, ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκοριζόμενοι, ὕβριν μὲν εὐπαιδευσίαν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν

St. 561a

[Σωκράτης]: δὲ μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρείαν. ἄρ' οὐχ οὕτω πως, ἦν δ' ἔγώ, νέος ὧν μεταβάλλει ἐκ τοῦ ἐν ἀναγκαίοις ἐπιθυμίαις τρεφομένου τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθέρωσίν τε καὶ ἄνεσιν; καὶ μάλα γ', ἢ δ' ὅς, ἐναργῶς. Ζῆ δὴ οἷμαι μετὰ ταῦτα ὁ τοιούτος οὐδὲν μᾶλλον εἰς ἀναγκαίους ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἔὰν εύτυχῆς ἢ καὶ μὴ πέρα ἐκβακχευθῆ, ἀλλά τι καὶ πρεσβύτερος γενόμενος τοῦ πολλοῦ θορύβου [561b] παρελθόντος μέρη τε καταδέξηται τῶν ἐκπεσόντων καὶ τοῖς ἐπεισελθοῦσι μὴ δλον ἐαυτὸν ἐνδῶ, εἰς ἵσον δὴ τι καταστήσας τὰς ἡδονὰς διάγει, τῇ παραπιπτούσῃ ἀεὶ ὥσπερ λαχούσῃ τὴν ἐαυτοῦ ἀρχὴν παραδιδοὺς ἔως ἀν πληρωθῆ, καὶ αὕθις ἄλλῃ, οὐδεμίαν ἀτιμάζων ἀλλ' ἐξ ἵσου τρέφων. πάνυ μὲν οὖν. καὶ λόγον γε, ἦν δ' ἔγώ, ἀληθῆ οὐ προσδεχόμενος οὐδὲ παριεῖς εἰς τὸ φρούριον, ἔάν τις λέγη ὡς αἱ μέν εἰσι τῶν καλῶν [561c] τε καὶ ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί, αἱ δὲ

τῶν πονηρῶν, καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ δουλοῦσθαι· ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ἀνανεύει τε καὶ ὄμοίας φησὶν ἀπάσας εἶναι καὶ τιμητέας ἔξ ἴσου. σφόδρα γάρ, ἔφη, οὕτω διακείμενος τοῦτο δρᾶ. οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ διαζῆτο τὸ καθ' ἡμέραν οὕτω χαριζόμενος τῇ

προσπιπτούσῃ ἐπιθυμίᾳ, τοτὲ μὲν μεθύων καὶ καταυλούμενος, αὐθίς δὲ ὑδροποτῶν καὶ κατισχναίνομενος, τοτὲ [561d] δ' αὖ γυμναζόμενος, ἔστιν δ' ὅτε ἀργῶν καὶ πάντων ἀμελῶν, τοτὲ δ' ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίβων. πολλάκις δὲ πολιτεύεται, καὶ ἀναπηδῶν ὅτι ἀν τύχη λέγει τε καὶ πράττει· κάν ποτέ τινας πολεμικοὺς ζηλώσῃ, ταύτη φέρεται, ἢ χρηματιστικούς, ἐπὶ τοῦτ' αὖ. καὶ οὕτε τις τάξις οὕτε ἀνάγκη ἐπεστιν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ μακάριον καλῶν τὸν βίον τοῦτον χρῆται αὐτῷ διὰ παντός. [561e] παντάπασιν, ἥ δ' ὅς, διελήλυθας βίον ίσονομικοῦ τινος ἀνδρός. οἶμαι δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ παντοδαπόν τε καὶ πλείστων ἡθῶν μεστόν, καὶ τὸν καλόν τε καὶ ποικίλον, ὕσπερ ἐκείνην τὴν πόλιν, τοῦτον τὸν ἄνδρα εἶναι· ὃν πολλοὶ ἀν καὶ πολλαὶ ζηλώσειαν τοῦ βίου, παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλεῖστα ἐν αὐτῷ ἔχοντα. οὗτος γάρ, ἔφη, ἔστιν.

St. 562a

[Σωκράτης]: τί οὖν; τετάχθω ἡμῖν κατὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, ὡς δημοκρατικὸς ὄρθως ἀν προσαγορεύομενος; τετάχθω, ἔφη. ἡ καλλίστη δή, ἦν δ' ἐγώ, πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνήρ λοιπὰ ἀν ἡμῖν εἴη διελθεῖν, τυραννίς τε καὶ τύραννος. κομιδῇ γ', ἔφη. φέρε δή, τίς τρόπος τυραννίδος, ὡς φίλε ἔταῖρε, γίγνεται; ὅτι μὲν γὰρ ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει σχεδὸν δῆλον. δῆλον. ἄρ' οὖν τρόπον τινὰ τὸν αὐτὸν ἔκ τε ὀλιγαρχίας δημοκρατίᾳ [562b] γίγνεται καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; πῶς; ὃ προύθεντο, ἦν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' ὃ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο— τοῦτο δ' ἦν ὑπερπλοῦτος· ἥ γάρ; — ναί. ἡ πλούτου τοίνυν ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια διὰ χρηματισμὸν αὐτὴν ἀπώλλυ. ἀληθῆ, ἔφη. ἄρ' οὖν καὶ ὃ δημοκρατία ὄριζεται ἀγαθόν, ἡ τοῦτο ἀπληστία καὶ ταύτην καταλύει; λέγεις δ' αὐτὴν τί ὄριζεσθαι; τὴν ἐλευθερίαν, εἶπον. τοῦτο γάρ που ἐν δημοκρατουμένη πόλει [562c] ἀκούσαις ἀν ὡς ἔχει τε κάλλιστον καὶ διὰ ταῦτα ἐν μόνῃ ταύτῃ ἄξιον οἰκεῖν ὅστις φύσει ἐλεύθερος. λέγεται γὰρ δή, ἔφη, καὶ πολὺ τοῦτο τὸ ρῆμα. ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἥταν νυνδὴ ἔρῶν, ἡ τοῦ τοιούτου ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν μεθίστησίν τε καὶ παρασκευάζει τυραννίδος δεηθῆναι; πῶς; ἔφη. ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν [562d] οἰνοχών προστατούντων τύχη, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῆ, τοὺς ἄρχοντας δή, ἀν μὴ πάνυ πρᾶσι ὡσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. δρῶσιν γάρ, ἔφη, τοῦτο. τοὺς δέ γε, εἶπον, τῶν ἀρχόντων κατηκόντων προπηλακίζει ὡς ἐθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας, τοὺς δὲ ἄρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένους δὲ ἄρχουσιν ὁμοίους ἰδία τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ. ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει [562e] ἐπὶ πᾶν τὸ τῆς ἐλευθερίας ιέναι; πῶς γὰρ οὐ; καὶ καταδύεσθαι γε, ἦν δ' ἐγώ, ὡς φίλε, εῖς τε τὰς ἰδίας οἰκίας καὶ τελευτᾶν μέχρι τῶν θηρίων τὴν ἀναρχίαν ἐμφυομένην. πῶς, ἥ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον λέγομεν;

St. 563a

[Σωκράτης]: οἶνον, ᔁφην, πατέρα μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὅμοιον γίγνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τοὺς ὑεῖς, ὑὸν δὲ πατρί, καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ἥ· μετοικον δὲ ἀστῷ καὶ ἀστὸν μετοίκῳ ἐξισούσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως. γίγνεται γὰρ οὕτως, ᔁφη. ταῦτα τε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σμικρὰ τοιάδε ἄλλα γίγνεται· διδάσκαλός τε ἐν τῷ τοιούτῳ φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει, φοιτηταί τε διδασκάλων ὀλιγωροῦσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅλως οἱ μὲν νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται καὶ διαμιλῶνται καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, οἱ δὲ γέροντες συγκαθίεντες τοῖς νέοις εὔτραπελίας τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίμπλανται, [563b] μιμούμενοι τοὺς νέους, ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀηδεῖς εἶναι μηδὲ δεσποτικοί. πάνυ μὲν οὖν, ᔁφη. τὸ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, ἔσχατον, ὡς φίλε, τῆς ἐλευθερίας τοῦ πλήθους, δσον γίγνεται ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει, ὅταν δὴ οἱ ἐωνημένοι καὶ αἱ ἐωνημέναι μηδὲν ἥττον ἐλεύθεροι ὡσι τῶν πριαμένων. ἐν γυναιξὶ δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναικας ὅση ἡ ίσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν. οὐκοῦν [563c] κατ' Αἰσχύλον, ᔁφη, ἐροῦμεν ὅτι νῦν ἥλθ' ἐπὶ στόμα; πάνυ γε, εἶπον· καὶ ἔγωγε οὕτω λέγω· τὸ μὲν γὰρ

τῶν θηρίων τῶν ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθερώτερά ἔστιν ἐνταῦθα ἢ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἂν τις πείθοιτο ἀπειρος. ἀτέχνως γὰρ αἱ τε κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἰαίπερ αἱ δέσποιναι γίγνονται τε δὴ καὶ ἕποι καὶ ὄνοι, πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι, ἐὰν μὴ ἔξιστηται, καὶ τἄλλα πάντα οὕτω μεστὰ [563d] ἐλευθερίας γίγνεται. τὸ ἐμόν γ', ἔφη, ἐμοὶ λέγεις ὄναρ· αὐτὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν πορευόμενος θαμὰ αὐτὸν πάσχω. τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, ἦν δ' ἐγώ, πάντων τούτων συνηθροισμένων, ἐννοεῖς ὡς ἀπαλήν τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε κἀν δότιον δουλείας τις προσφέρηται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευτῶντες γάρ που οἶσθ' ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσιν γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ [563e] μηδεὶς αὐτοῖς ἢ δεσπότης. καὶ μάλ', ἔφη, οἴδα. αὕτη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὡς φίλε, ἡ ἀρχὴ οὐτωσὶ καλὴ καὶ νεανική, δθεν τυραννὶς φύεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. νεανικὴ δῆτα, ἔφη· ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

St. 564a

[Σωκράτης]: ταύτον, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενόμενον ἀπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ πλέον τε καὶ ἴσχυρότερον ἐκ τῆς ἔξουσίας ἐγγενόμενον καταδουλοῦται δημοκρατίαν. καὶ τῷ ὄντι τὸ ἄγαν τι ποιεῖν μεγάλην φιλεῖ εἰς τούναντίον μεταβολὴν ταποδιδόναι, ἐν ὥραις τε καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν σώμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις οὐχ ἥκιστα. εἰκός, ἔφη. ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν οὐκ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἰδιώτη καὶ πόλει. εἰκός γάρ. εἰκότως τοίνυν, εἶπον, οὐκ ἔξ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται ἢ ἐκ δημοκρατίας, ἔξ οἵμαι τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη. ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον. ἀλλ' οὐ τοῦτ' οἵμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἡρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα [564b] ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε φυόμενον ταύτὸν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν. ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. ἐκεῖνο τοίνυν, ἔφην, ἔλεγον τὸ τῶν ἀργῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρείτατον ἡγούμενον αὐτῶν, τὸ δ' ἀνανδρότερον ἐπόμενον· οὓς δὴ ἀφομοιοῦμεν κηφῆσι, τοὺς μὲν κέντρα ἔχουσι, τοὺς δὲ ἀκέντροις. καὶ ὅρθως γ', ἔφη. τούτω τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ταράττετον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐγγιγνομένω, οἷον περὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολῆ· ὡς δὴ καὶ δεῖ [564c] τὸν ἀγαθὸν ἱατρὸν τε καὶ νομοθέτην πόλεως μὴ ἥττον ἢ σοφὸν μελιτουργὸν πόρρωθεν εὐλαβεῖσθαι, μάλιστα μὲν ὅπως μὴ ἐγγενήσεσθον, ἀν δὲ ἐγγένησθον, ὅπως ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμήσεσθον. ναὶ μὰ Δία, ἡ δ' ὅς, παντάπασί γε. ὥδε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, λάβωμεν, ἵν' εὐκρινέστερον ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα. πῶς; τριχῇ διαστησώμεθα τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν, ὕσπερ [564d] οὖν καὶ ἔχει. ἐν μὲν γάρ που τὸ τοιοῦτον γένος ἐν αὐτῇ ἔμφυεται δι' ἔξουσίαν οὐκ ἔλαττον ἢ ἐν τῇ ὀλιγαρχουμένῃ. ἔστιν οὕτω. πολὺ δέ γε δριμύτερον ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἐκείνῃ. πῶς; ἐκεῖ μὲν διὰ τὸ μὴ ἔντιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένον γίγνεται· ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τοῦτο που τὸ προεστὸς αὐτῆς, ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ τὸ μὲν δριμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ πράττει, τὸ δ' ἄλλο περὶ τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα [564e] λέγοντος, ὥστε πάντα ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικεῖται ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρίς τινων ὀλίγων. μάλα γε, ἡ δ' ὅς. ἄλλο τοίνυν τοιόνδε ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους. τὸ ποῖον; χρηματιζομένων που πάντων, οἱ κοσμιώτατοι φύσει ὡς τὸ πολὺ πλουσιώτατοι γίγνονται. εἰκός. πλεῖστον δὴ οἵμαι τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ εὐπορώτατον ἐντεῦθεν βλίττει. πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, παρά γε τῶν σμικρὰ ἔχόντων τις βλίσειεν; πλούσιοι δὴ οἵμαι οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται κηφήνων βοτάνη. σχεδόν τι, ἔφη.

St. 565a

[Σωκράτης]δῆμος δ' ἀν εἴη τρίτον γένος, ὅσοι αὐτούργοι τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι· ὃ δὴ πλεῖστόν τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατίᾳ ὅτανπερ ἀθροισθῇ. ἔστιν γάρ, ἔφη· ἀλλ' οὐ θαμὰ ἐθέλει ποιεῖν τοῦτο, ἐὰν μὴ μέλιτός τι μεταλαμβάνῃ. οὐκοῦν μεταλαμβάνει, ἦν δ' ἐγώ, ἀεί, καθ' ὅσον δύνανται οἱ προεστῶτες, τοὺς ἔχοντας τὴν οὐσίαν ἀφαιρούμενοι, διανέμοντες τῷ δῆμῳ, τὸ πλεῖστον αὐτοὶ ἔχειν. μεταλαμβάνει [565b] γὰρ οὖν, ἡ δ' ὅς, οὕτως. ἀναγκάζονται δὴ οἵμαι ἀμύνεσθαι, λέγοντές τε ἐν τῷ δῆμῳ καὶ πράττοντες ὅπῃ δύνανται, οὕτοι ὥν ἀφαιροῦνται. πῶς γὰρ οὗ; αἰτίαν δὴ ἔσχον ὑπὸ τῶν ἐτέρων, καὶ μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν, ὡς ἐπιβουλεύουσι τῷ δῆμῳ καὶ εἰσιν ὀλιγαρχικοί. τί μήν; οὐκοῦν καὶ τελευτῶντες, ἐπειδὰν ὄρῶσι τὸν δῆμον, οὐχ ἔκόντα ἀλλ'

ἀγνοήσαντά τε καὶ ἔξαπατηθέντα ύπὸ τῶν διαβαλλόντων, [565c] ἐπιχειροῦντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότ' ἡδη, εἴτε βούλονται εἴτε μή, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὶ γίγνονται, οὐχ ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἐκεῖνος ὁ κηφὴν ἐντίκτει κεντῶν αὐτούς. κομιδῇ μὲν οὖν. εἰσαγγελίαι δὴ καὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες περὶ ἀλλήλων γίγνονται. καὶ μάλα. οὐκοῦν ἔνα τινὰ ἀεὶ δῆμος εἴωθεν διαφερόντως προΐστασθαι ἐαυτοῦ, καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν; εἴωθε γάρ. τοῦτο [565d] μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι, ὅτανπερ φύηται τύραννος, ἐκ προστατικῆς ρίζης καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνει. καὶ μάλα δῆλον. τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστάτου ἐπὶ τύραννον; ἢ δῆλον ὅτι ἐπειδὸν ταύτὸν ἄρξηται δρᾶν ὁ προστάτης τῷ ἐν τῷ μύθῳ δὲ περὶ τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Λυκαίου ἱερὸν λέγεται; τίς; ἔφη. ὡς ἄρα ὁ γενυσάμενος τοῦ ἀνθρωπίνου σπλάγχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνδὸς ἐγκατατετμημένου, ἀνάγκη δὴ τούτῳ [565e] λύκω γενέσθαι. ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸν λόγον; ἔγωγε.

St. 566a

[Σωκράτης]: ἄρ' οὖν οὕτω καὶ δὲς ἂν δῆμου προεστώς, λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὅχλον, μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαιτιώμενος, οἷα δὴ φιλοῦσιν, εἰς δικαστήρια ἄγων μιαιφονῆ, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττη τε καὶ στόματι ἀνοσίᾳ γεννόμενος φόνου συγγενοῦς, καὶ ἀνδρολατῇ καὶ ἀποκτεινύῃ καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἄρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ εἴμαρται ἢ ἀπολωλέναι ύπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ τυραννεῖν καὶ λύκω ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι; πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. οὗτος δή, ἔφην, ὁ στασιάζων γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας. οὗτος. ἄρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἐχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται; δῆλον. ἐὰν [566b] δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὐτὸν ὕσιν ἢ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, βιαίω δὴ θανάτῳ ἐπιβουλεύουσιν ἀποκτεινύαι λάθρᾳ. φιλεῖ γοῦν, ἢ δ' δὲς, οὕτω γίγνεσθαι. τὸ δὴ τυραννικὸν αἴτημα τὸ πολυθρύλητον ἐπὶ τούτῳ πάντες οἱ εἰς τοῦτο προβεβηκότες ἐξευρίσκουσιν, αἰτεῖν τὸν δῆμον φύλακάς τινας τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ τοῦ δῆμου βοηθός. καὶ μάλ', ἔφη. διδάσαι δὴ οἶμαι δείσαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, θαρρήσαντες δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν. καὶ [566c] μάλα. οὐκοῦν τοῦτο ὅταν ἵδη ἀνὴρ χρήματα ἔχων καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἰτίαν μισόδημος εἴναι, τότε δὴ οὗτος, ὡς ἔταῖρε, κατὰ τὸν Κροίσω γενόμενον χρησμὸν—

πολυψήφιδα παρ' Ἐρμον
φεύγει, οὐδὲ μένει, οὐδὲ αἰδεῖται κακὸς εἴναι.

Hdt. 1.55

[Σωκράτης]: οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, δεύτερον αῦθις αἰδεσθείη. ὁ δέ γε οἶμαι, ἢν δ' ἐγώ, καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοται. ἀνάγκη. ὁ δὲ δὴ προστάτης ἐκεῖνος αὐτὸς δῆλον δὴ ὅτι

μέγας

[Σωκράτης]: [566d]

μεγαλωστὶ

Hom. II. 16.776

[Σωκράτης]: οὐ κεῖται, ἀλλὰ καταβαλὼν ἄλλους πολλοὺς ἔστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως, τύραννος ἀντὶ προστάτου ἀποτελεσμένος. τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη. διέλθωμεν δὴ τὴν εύδαιμονίαν, ἢν δ' ἐγώ, τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς πόλεως, ἐν ᾧ ἀν ὁ τοιοῦτος βροτὸς ἐγγένηται; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, διέλθωμεν. ἄρ' οὖν, εἶπον, οὐ ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις τε καὶ χρόνῳ προσγελᾷ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὡς ἀν περιτυγχάνῃ, καὶ οὕτε [566e] τύραννός φησιν εἴναι ὑπισχνεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἥλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δῆμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὸν καὶ πᾶσιν Ἱλεώς τε καὶ πράος εἴναι προσποιεῖται; ἀνάγκη, ἔφη. ὅταν δέ γε οἶμαι πρὸς τοὺς ἔξω ἐχθροὺς τοῖς μὲν

καταλλαγῇ, τοὺς δὲ καὶ διαφθείρῃ, καὶ ἡσυχίᾳ ἐκείνων γένηται, πρῶτον μὲν πολέμους τινὰς ἀεὶ κινεῖ, ἵν' ἐν χρείᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ἦ. εἰκός γε.

St. 567a

[Σωκράτης]: ούκοῦν καὶ ἵνα χρήματα εἰσφέροντες πένητες γιγνόμενοι πρὸς τῷ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζωνται εἶναι καὶ ἥττον αὐτῷ ἐπιβουλεύωσι; δῆλον. καὶ ἂν γέ τινας οἴμαι ὑποπτεύῃ ἔλεύθερα φρονήματα ἔχοντας μὴ ἐπιτρέψειν αὐτῷ ἄρχειν, ὅπως ἀν τούτους μετὰ προφάσεως ἀπολλύῃ ἐνδοὺς τοῖς πολεμίοις; τούτων πάντων ἔνεκα τυράννων ἀεὶ ἀνάγκη πόλεμον ταράττειν; ἀνάγκη. ταῦτα δὴ ποιοῦντα ἔτοιμον μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς πολίταις; [567b] πῶς γάρ οὕ; ούκοῦν καὶ τινας τῶν συγκαταστησάντων καὶ ἐν δυνάμει ὄντων παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους, ἐπιπλήττοντας τοῖς γιγνομένοις, οἵ ἀν τυγχάνωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες; εἰκός γε. ὑπεξαιρεῖν δὴ τούτους πάντας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει ἄρξειν, ἔως ἀν μήτε φύλων μήτ' ἔχθρῶν λίπη μηδένα ὅτου τι ὅφελος. δῆλον. ὁξέως ἄρα δεῖ ὄρāν αὐτὸν τίς ἀνδρεῖος, τίς μεγαλόφρων, [567c] τίς φρόνιμος, τίς πλούσιος· καὶ οὕτως εύδαιμων ἔστιν, ὥστε τούτοις ἄπασιν ἀνάγκη αὐτῷ, εἴτε βούλεται εἴτε μή, πολεμίω εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν, ἔως ἀν καθήρη τὴν πόλιν. καλόν γε, ἔφη, καθαρόν. ναί, ἦν δ' ἔγω, τὸν ἐναντίον ἡ οἱ ἰατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γάρ τὸ χείριστον ἀφαιροῦντες λείπουσι τὸ βέλτιστον, ὁ δὲ τούναντίον. ὡς ἔοικε γάρ, αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη, εἴπερ ἄρξει. ἐν [567d] μακαρίᾳ ἄρα, εἴπον ἔγω, ἀνάγκη δέδεται, ἡ προστάττει αὐτῷ ἡ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν, καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἡ μὴ ζῆν. ἐν τοιαύτῃ, ἡ δ' ὅς. ἄρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ ἀν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθάνηται ταῦτα δρῶν, τοσούτῳ πλειόνων καὶ πιστοτέρων δορυφόρων δεήσεται; πῶς γάρ οὕ; τίνες οὖν οἱ πιστοί; καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψεται; αὐτόματοι, ἔφη, πολλοὶ ἤξουσι πετόμενοι, ἐὰν τὸν μισθὸν διδῷ. κηφῆνας, ἦν δ' ἔγω, νὴ τὸν κύνα, δοκεῖς αὖ τινάς μοι λέγειν [567e] ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς. ἀληθῆ γάρ, ἔφη, δοκῶ σοι. τίς δὲ αὐτόθεν; ἄρ' οὐκ ἀν ἐθελήσειεν— πῶς; τοὺς δούλους ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας, τῶν περὶ ἐαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι. σφόδρα γ', ἔφη· ἐπεί τοι καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοί εἰσιν.

St. 568a

[Σωκράτης]: ἦ μακάριον, ἦν δ' ἔγω, λέγεις τυράννου χρῆμα, εὶ τοιούτοις φίλοις τε καὶ πιστοῖς ἀνδράσι χρῆται, τοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας. ἀλλὰ μήν, ἔφη, τοιούτοις γε χρῆται. καὶ θαυμάζουσι δή, εἴπον, οὗτοι οἱ ἔταιροι αὐτὸν καὶ σύνεισιν οἱ νέοι πολίται, οἱ δ' ἐπιεικεῖς μισοῦσι τε καὶ φεύγουσι; τί δ' οὐ μέλλουσιν; οὐκ ἔτός, ἦν δ' ἔγω, ἡ τε τραγῳδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι καὶ ὁ Εὔριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ. τί δή; ὅτι καὶ τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἔχόμενον ἐφθέγξατο, ὡς [568b] ἄρα σοφὸν τύραννοί εἰσι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ. καὶ ἔλεγε δῆλον ὅτι τούτους εἶναι τοὺς σοφοὺς οὓς σύνεστιν. καὶ ὡς ἴσοθεόν γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκωμιάζει, καὶ ἔτερα πολλά, καὶ οὕτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. τοιγάρτοι, ἔφη, ἄτε σοφὸὶ ὄντες οἱ τῆς τραγῳδίας ποιηταὶ συγγιγνώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐγγὺς πολιτεύονται, ὅτι αὐτοὺς εἰς τὴν πολιτείαν οὐ παραδεξόμεθα ἄτε τυραννίδος ὑμνητάς. οἴμαι ἔγωγ', ἔφη, συγγιγνώσκουσιν δοσοιπέρ γε αὐτῶν [568c] κομψοί. εἰς δέ γε οἴμαι τὰς ἄλλας περιιόντες πόλεις, συλλέγοντες τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθωσάμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς πολιτείας. μάλα γε. ούκοῦν καὶ προσέτι τούτων μισθοὺς λαμβάνουσι καὶ τιμῶνται, μάλιστα μέν, ὕσπερ τὸ εἰκός, ὑπὸ τυράννων, δεύτερον δὲ ὑπὸ δημοκρατίας· ὅσῳ δ' ἀν ἀνωτέρω ἵωσιν πρὸς τὸ [568d] ἄναντες τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπαγορεύει αὐτῶν ἡ τιμή, ὕσπερ ὑπὸ ἄσθματος ἀδυνατοῦσα πορεύεσθαι. πάνυ μὲν οὖν. ἀλλὰ δή, εἴπον, ἐνταῦθα μὲν ἔξεβημεν· λέγωμεν δὲ πάλιν ἐκεῖνο τὸ τοῦ τυράννου στρατόπεδον, τὸ καλόν τε καὶ πολὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέποτε ταύτον, πόθεν θρέψεται. δῆλον, ἔφη, ὅτι, ἐάν τε Ἱερὰ χρήματα ἡ ἐν τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ ἀν ἀεὶ ἔξαρκῇ τὰ τῶν ἀποδομένων, ἐλάττους εἰσφορὰς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν. τί [568e] δ' ὅταν δὴ ταῦτα ἐπιλίπη; δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν πατρῷων θρέψεται αὐτός τε καὶ οἱ συμπόται τε καὶ ἔταιροι καὶ ἔταιραι. μανθάνω, ἦν δ' ἔγω· ὅτι δῆμος ὁ γεννήσας τὸν τύραννον θρέψει αὐτὸν τε καὶ ἔταιρους. πολλὴ αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη.

St. 569a

[Σωκράτης]: πῶς δὲ λέγεις; εἶπον· ἐὰν δὲ ἀγανακτῇ τε καὶ λέγῃ ὁ δῆμος ὅτι οὕτε δίκαιον τρέφεσθαι ὑπὸ πατρὸς ὑὸν ἡβῶντα, ἀλλὰ τούναντίον ὑπὸ ὑέος πατέρα, οὕτε τούτου αὐτὸν ἔνεκα ἐγέννησέν τε καὶ κατέστησεν, ἵνα, ἐπειδὴ μέγας γένοιτο, τότε αὐτὸς δουλεύων τοῖς αὐτοῦ δούλοις τρέφοι ἐκεῖνόν τε καὶ τοὺς δούλους μετὰ συγκλύδων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν κάγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει ἐλευθερωθείη ἐκείνου προστάντος, καὶ νῦν κελεύει ἀπιέναι ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ τοὺς ἔταίρους, ὥσπερ πατὴρ ὑὸν ἐξ οἰκίας μετὰ ὄχληρῶν συμποτῶν ἔξελαύνων; γνώσεται γε, νὴ Δία, ἦ δ' ὅς, τότ' ἡδη ὁ δῆμος οὗτος οἶον θρέμμα [569b] γεννῶν ἡσπάζετό τε καὶ ηὔξεν, καὶ ὅτι ἀσθενέστερος ὃν ἰσχυροτέρους ἔξελαύνει. πῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις; τολμήσει τὸν πατέρα βιάζεσθαι, κἄν μὴ πείθηται, τύπτειν ὁ τύραννος; ναί, ἔφη, ἀφελόμενός γε τὰ ὅπλα. πατραλοίαν, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τύραννον καὶ χαλεπὸν γηροτρόφον, καὶ ὡς ἔοικε τοῦτο δὴ ὁμολογουμένη ἀν ἡδη τυραννίς εἴη, καί, τὸ λεγόμενον, ὁ δῆμος φεύγων ἀν καπνὸν δουλείας [569c] ἐλευθέρων εἰς πῦρ δούλων δεσποτείας ἀν ἐμπεπτωκώς εἴη, ἀντὶ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας τὴν χαλεπωτάτην τε καὶ πικροτάτην δούλων δουλείαν μεταμπισχόμενος. καὶ μάλα, ἔφη, ταῦτα οὕτω γίγνεται. τί οὖν; εἶπον· οὐκ ἐμμελῶς ἡμῖν εἰρήσεται, ἐὰν φῶμεν ἱκανῶς διεληλυθέναι ὡς μεταβαίνει τυραννίς ἐκ δημοκρατίας, γενομένη τε οία ἐστίν; πάνυ μὲν οὖν ἱκανῶς, ἔφη.